

RODEČI PRAPOR

Glasilo jugoslovanske socialne demokracije.

Izhaja v Ljubljani vsak dan opoldan.

Naročnina za avstro-ogrsko kraje mesečno 2 K, za Nemčijo 2:25 K, za Ameriko 2:75 K.

Posamezna številka 10 v.

Reklamacije so poštine proste. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Inserati. Tristopna petit-vrstica 26 vin. za enkrat, 20 vin. za dvakrat; večkrat po dogovoru.

48. številka.

V Ljubljani, v četrtek, dne 16. maja 1907.

Leto X.

58 socialnih demokratov izvoljenih v 60 okrajih ožja volitev!

Naprej!

58 socialnih demokratov

je doslej že izvoljenih. V 60 okrajih pridejo socialni demokratje v ožjo volitev in gotovo tudi še do takega mandata. Delavsko ljudstvo bo imelo v drž. zboru tak zastop, da se bo na vsak način slišalo njegov glas. Posledice splošne in enake volilne pravice se torej že kažejo. Treba bo se počakati na definitivno volilno statistiko, da se bo vedelo, koliko mandatov, bi sodilo socialnim demokratom po številu oddanih glasov. Ali sadovi volilne reforme se deloma že kažejo. Socialni demokratje postanejo v novem parlamentu tudi kvantitativno važna skupina — kvalitativno se jih je moralo vedno ceniti — tako da bo treba z njih glasovi vsaj v mnogih vprašanjih resno računati.

Seveda je to še prav malo, ako pomislimo na ogromno število delavstva po državi. Toda začetek je napravljen in na podlagi splošne in enake

volilne pravice bo socialna demokracija korakala dalje do končne zmage, do nadomestitve sedanje kapitalistične družbe z novo, socialno.

Zlasti za slovensko delavstvo je prvi uspeh tolažljiv in vzpodbujevalen. Res je, da se razliva klerikalizem po naših krajih kakor blatna luža; res je, da je v splošni temini opaziti komaj kak žarek svetlobe; res je, da so naši veliki silovitejši kakor drugod. Res je, da je zaostala izobrazba našega ljudstva, da je po deželi še vse polno praznoverja, da je med inteligenco vse polno predsodkov, pa tudi praznote. Ali vendar! Tudi slovenski narod ni ustvarjen iz slabše snovi, kakor drugi. Če mu razni šovinisti podtikajo, da je inferioren, bi to površen človek skoraj verjel, videč, kako lahko zmagajo pri nas nazadnjaštvo, fraze in babja vera. Ali to ni narodna lastnost Slovencev, temveč edino posledica tistega prokletega puhlega narodnjaštva, ki je imelo večno skrb za »gesla«, za zastave, za parade, za Potemkinove vasi, pa nikoli za živi narod.

Želja za napredkom pa živi tudi v našem ljudstvu in tisti duh, ki je našim očetom polisnil koso in sekuro v roko ter jih vodil v boj za »staro pravdo«, še ni mrtev, čeravno je potlačen in vklonjen. Vzгляд drugih narodov nam kaže, da se lahko dolgo umetno in po sili tlači ljudstvo v duševno in materialno suženstvo, ali da ni mogoče za vse čase zaježiti struje, ki sili iz teme na dan.

58 socialno-demokratskih poslancev v Avstriji — tega še v ponedeljek ne bi bili verjeli naši nasprotniki. Vlada, ki se smatra za dobro poučeno, je prisojala celi stranki 25 mandatov. Kakor gospodje Beck in tovariši bodo še marsikdo presenečeni. Danes mislijo slovenski velmožje, da je pri nas socialna demokracija poteptana. Kdove kako malo časa bo treba in tudi jugoslovanska socialno-demokratska stranka stopi ponosno, zmagovito na dan. Uspehi naših sodrugov so nam porok za to, da ni mogoče za vse čase zaježiti struje, ki sili iz teme na dan.

Da! Mi, ki bomo nimamo smisla za narod, verujemo v naš narod z živejšo vero, nego vsi tisti, ki so včeraj pomagali, premagati duha odrešenja.

PODLISTEK.

DRAGOTIN BLAŽ:

Konec.

Pod večer.

Nad mestom je vel lahen vetrič. Svetloba plinovih svetilk se je dvigala, strehe so se blestile v noči kakor kristali.

Rebeka se je naslonila ob okno podstrešne sobice in strmela nad mestom. Zopet je prihajalo ono vrvenje iz doline in močno jo je vabilo. Kamor je zrla njeno oko, povsod samo strehe in strehe. Mikalo jo je pogledati, kaj je pod njimi; že se je hotela opravičiti ter oditi: Kaj hočem z revščino in poštenim življenjem? si je mislila. Ali spomnila se je na očeta in sramovala se je svojih misli.

Sklonila se je skozi okno, napenjala oči v temo in prisluškovala. Nekaj tajinstvenega je bilo zanjo v vrvenju, ki je prihajalo iz doline. Napenjala je ušesa in razločila je govore. Odpravila se je od okna, ogrnila veliko ruto in stopila k vratom. Zunaj se je čul ropot. Rebeka se je prestrašila in sedla hitro na postelj v kotu. Vrata so se odprla in Daniel je vstopil.

— Ste vi, oče? — je vprašala Rebeka tiho.

Starec je molče sedel na skrinjo poleg peči, škatljo pa spustil po tleh. Rebeka se je prestrašila: Ali so vas zopet oče?

— So me — je zamrmral starec.

— Kdo vas je, kdo? postopači zopet? In vse so vam vzeli, vse? povrh pa še škalljo razbili? Pa kakšni ste! kri vam curlja po licu.

Starec si je naslonil glavo ob komolec in molčal. Rebeka pa je na postelji bolešno zaplakala.

— Ne plakaj, dete moje! Niso me postopači; doli so me, doli! Ubili bi me, da jim nisem ušel. —

Rebeka je prižgala svečo in letela starcu izpirati rano na glavi.

— Ali si lačna, Rebeka? glej, že od včeraj nisi jedla. —

— Ne, nisem oče! Tam imam še nekoliko suhega kruha za vas, drugo je pošlo. —

— Le obdrži, ljubica moja, le obdrži! —

Starec je legel na skrinjo in godrnjal. Revščina, sama revščina in lakota. Rebeka je upihnila luč, da je bilo temno v sobi, in sedla nazaj na postelj.

— Lakota, revščina — je šumelo po sobi.

— Oče. —

— Kaj bi? —

— Ali naj grem doli? —

— Ha, ha! Za kronico, boro kronico! —

Hči je obmolnila, starec je pa vstal, pobral škatljo in jo sukaj nekaj časa v roki. Skozi odprto okno so prihajali iz noči glasovi tamburice. Rebeka je stopila k oknu in poslušala. Z lahnimi koraki so prihajali glasovi iz teme in se zopet izgubljali v temo.

— Kaj je bilo to? — je vprašal starec, še vedno z razbito škatljo v roki. Rebeka ni odgovorila. Slonela je ob oknu in strmela v dolino. — Zakaj ne grem? si je mislila. Saj prejalisej bo moralo priti. —

Starec je odložil škatljo. Oglasilo se mu je v želodcu in vse mu je plesalo pred očmi. Hotel je, da bi bilo vse krog njega samo kruh in zopet kruh, da bi se nasitila z Rebeko.

Z grozo je mislil: kaj bo jutri? Škatlja je prazna, blaga nikjer več. — Naslonil se je ob peč in zamrmral: Rebeka. —

— Jaz grem, oče. —

— Kronica, kronica. —

— Lahko, noč, prinesla bom spotoma kruha.

Vrata so se zaprla in koraki so se izgubili v noči. Daniel se je predramil, sunil z nogo škatljo po sobi in planil proti vratom.

— Rebeka, Rebeka! —

Potegnili je veter nad mestom, kričanje ljudstva, ki se je gnetlo po ulicah, je prihajalo skozi odprto okno in Danielu se je razdelo, da se čuje med vriščem glas Rebeka: Za kronico, za kronico! —

Počasi je pridrsal k oknu, se sklonil čezenj in klical v noč: — Rebeka, Rebeka! zakaj si šla doli? —

Polagoma je potihnil šum po ulicah, svetilke so pogasili in mrtvo je ležalo mesto pred Danielom.

Globoko smo prepričani, da ni našemu po ogromni večini ubogemu in delavnemu narodu rešitve brez socializma. In ker verujemo v bodoče življenje našega naroda, verujemo v socialno demokracijo, ki ga edina pripelje iz tužnega vegetiranja in ginevanja v resnično življenje.

V Avstriji 58 socialnih demokratov v parlamentu. Zdaj ne sme biti miru, dokler ne bode v parlamentarnem klubu socialne demokracije tudi slovenski narod dostojno zastopan.

Diplomatične volitve.

Na volilnem shodu na «Zelenem hribu» se je po socialno-demokratskem govorniku oglasil obrtnik Anžič za besedo, ki je hotel delati propagando za klerikalno stranko. Na razne glasne ugovore je dejal: «Jaz glasujem za S. L. S. iz neke diplomacije.»

To je bila značilna beseda. «Moje prepričanje nima ničesar opraviti s klerikalno stranko. Kdo vé, kakšen sem sploh znotraj! Ampak klerikalci bodo imeli po celi deželi mandate v svojih rokah in zato ni dobro, zameriti se jim. Čim očitneje jih spremljam, tem boljše. Na ta način je še mogoče, doseči kak profit.

Včasih se je taki kupčiji reklo drugače; sedaj pravijo temu «diplomacija». Pojem izraza se je torej močno razširil. Vsi tisti, ki so v terek volili Hribarja, ker se je v liberalnih volilnih lokalih dobilo pijače, v socialno-demokratskih pa ne, pravijo zdaj lahko, da so tako glasovali iz diplomacije. Diplomatično je bilo, če je kdo glasoval tako, kakor njegov gospodar. Nič več ni neznačajnosti v politiki, ampak sama diplomacija. Svoj pomen bode dobila ta beseda v politični zgodovini slovenskega naroda.

Bil je toraj po Slovenskem vtorek prav diplomatičen dan. Po celi kranjski deželi triumfira klerikalizem, kakor je pričakovala šenkavska stranka. Zelo diplomatično je zmagala. Gospodje župniki in kaplani so vselej počakali, kaj in kako bo na socialno demokratskih shodih; potem so pa stopili na prižnico in diplomatično so vtepali pravovernim kristjanom v glavo, da so Cankar, Kopač, Dermota hudiči, ki preže na dušice dobrih ovčic. Diplomatično so hodili, kakor je predpisal dr. Šušteršič, ekscelencija in spe, od hiše do hiše, ter so popisovali listke volilcev, da jih obvarujejo pekla in večne pogube. Diplomatično so slikali francosko deželo za ogromen razbojniški brlog, ki mu je baje Avstrija tudi že bolj podobna, nego od Rima odvisni državi. In sama diplomacija je bila, da so trpeli volilci vsako poseganje popov v njih volilno pravico kakor da mora biti tako in ne more biti drugače.

Samo diplomatično je ravnal Ivan Hribar, ko za nobeno ceno ni hotel povedati, ali ima liberalizem zanj kaj veljave ali nič. O, velika diplomata sta Šušteršič in Hribar!

Klerikalni glavar dovoljuje svojim pristašem, da so brezverci in framasoni, le da volijo njega in njegove mameluke, in zgolj diplomacija je, da stopajo v klerikalno armado ljudje, ki ne verujejo ne v boga, ne v hudiča, pač pa v ministerialnost dr. Šušteršiča. Nič manj ni diplomatično, če molči Hribar o cerkvenih in šolskih vprašanjih kakor riba, pa vabi tercijske in mežnarje ravno tako k sebi, kakor popoščre. In zelo diplomatično je, da jamrajo mestni uradniki le takrat o svojem položaju, kadar jih ne slisi nobeno indiskretno uho, v agitaciji za svojega šefa se pa postavljajo tja, kjer je največ svetlobe.

Tako smo torej imeli diplomatične volitve. S tem je začetna pot socialni demokraciji, ki mora upreti vse moči, da razdere to proketo diplomacijo, ki ni nič drugega, kakor strupena naznačajnost. Ta diplomatičnost je viden izraz vsega dela naših meščanskih strank, ki jima nikdar ni bilo ležeče na načelni politični vzgoji ljudstva, temveč sta se tega tega dela najbolj plašili, dobro vedoči, da izide iz zavednosti ljudstva njun pogin.

Seveda triumfira danes diplomacija. Rogati se nasprotniki ne morejo socialni demokraciji, tudi ob njenem porazu ne. Saj slutijo, da bi bila kocka morda marsikje drugače padla, ako bi se bili socialni demokratje hoteli posluževati enakih sredstev, kakor oni in ako bili špekulirali na diplomatične instikte mase. Ali mi cenimo ljudsko množico previsoko, tudi kadar ni opaziti na njej nobenih zunanjih znamenj plemenitosti, temveč skoraj same

izraze nelepih lastnosti, da ne bi verjeli v višje nagone v njih dušah. Mnogo nezvestobe, slabotnosti, nerazsodnosti, celo nevtajivega izdajstva se je pokazalo v terek v množici volilcev, ali vse to nas ne more preslepiti. Za vse te reči ni odgovorno zapeljivo ljudstvo, ampak tisti, ki so imeli doslej njegovo usodo v svojih rokah in so ga tako vzgojili. Zbuditi je treba tisto v ljudeh, kar spi nedvomno v tem ali onem kotu njih duš, človeški ponos je treba zdraviti v njih in podati jim samozavest, pa se bode zgodilo, kar se zgodi povsod po naravnem zakonu: da se umakne tema luči. Tedaj pa pride tudi sodni dan tisti infamni diplomaciji, kateri imajo doslej buržoazne stranke pripisovati svoje uspehe.

Socialna demokracija bode izvršila svoje delo. Mlada je, žilava, polna čvrste volje, poznavajoča svoje cilje. Pa jih bode tudi dosegla!

Poraz slovenske inteligence.

Katastrofa, ki je 14. t. m. dohitela ljubljanskega župana Ivana Hribarja in liberalno stranko v Ljubljani, v tem edinem zavetju, kamor je preplašen in preporoden ubežal kranjski liberalizem, pomenja občuten, usoden poraz tudi za inteligenco, t. j. za sloje intelektualnega dela. Če prematramo strukturo ljubljanskega volilstva, se nam odpre, da je le malo ljudi intelektualnega dela izpregledalo, da je le malo med njimi politično dozorelih, ki so spoznali, da je socialno-demokratska stranka, stranka dela, politični izraz tudi zanje. Malo pravimo takih! Večina, brez slehernega političnega smisla, tava in blodi še vedno po izhujenih cestah banalnega liberalizma, se giblje še vedno na krivih potih; čas spoznanja pa je prišel s 14. majem. Tedaj se je razumnštvo zadelo ob zid — ali pa bo tudi spoznalo, da je gluha tista ulica, v katero jo je zavlekla liberalna stranka? Na vso moč dvomimo!

Dan 14. maja je z vso jastnostjo pokazal, da se slovenska inteligenca ne more ustavljati klerikalni reakciji, dokler stoji z obema nogama v taboru socialne reakcije. Slovenski inteligent v družbi z gospodarskimi izkoriščevalci se ne more meriti s škofi, političnimi izkoriščevalci, če hoče slednje, mora pretrgati svoje dosedanje razmerje, ki je sad družabnega — v prav navadnem smislu te besede — življenja, in ne posledica treznega socialnega spoznanja in prevdanka. Kratko, 14. maj je nazorno, numerično pokazal, da je inteligenca, prepovedana z liberalizmom, obsojena v bodočnosti na politično nemoč, da je prešibka za resen boj s klerikalno reakcijo; hkrati pa kaže volilni izid, da leži v zvezi razumnštva z delavstvom bogastvo političnega življenja in moči, ne le za delavstvo, temveč za inteligenco in za doseganje skupnih ciljev. Vočigled tem nepobitnim dejstvom nas pušča smešno borenje «liberalizma» s klerikalizmom popolnoma hladne, brez slednjega interesa.

Oni redki od slovenske inteligence, ki jih je obšla samospoznanje, so si prihranili moralni poraz in se izognili politični osamljenosti, na katero jih «liberalizem» brezpogojno obsoja. Večina s svojim preperelim liberalizmom hoče od poraza do poraza. Mi si od mase slovenskega razumnštva nikoli dosti obetali nismo. Računali smo vedno in še računamo na posameznike, ki so jasnejšega vida, in na mlajši rod, ki se vglablja v nove misli. In ta račun je bil trezen. Morda pride kaj razumnštva v socialno demokracijo, če velja Spencerjevo vzgojno načelo, da treba ljudi prepuščati prirodnim posledicam njih ravnanja. V tem slučaju utegnejo letošnje državnozbornske volitve biti zdrava vzgojna lekcija za slovensko inteligenco v smislu Spencerjevem.

Politični odsevi.

Nov atentat ogrske vlade na koalicijsko svobodo. Ogrska vlada je predložila državnemu zboru zakonski načrt o ureditvi plač železničarjev in proti štrajkom in pasivni resistenci. Poleg resničnega zboljšanja gmotnega položaja je vtihotapila vlada v zakonski načrt določbe, ki na drzen način posejajo v individualno svobodo železničarjev. Pasivni odpor, ki ni drugoga kot natančno izpolnjevanje službenih navodil, se po novem zakonu kaznuje kot zanemarjanje službe. Organizovati se smejo železničarji le na izrecno privoljenje železniškega ministra, toda morajo takoj izstopiti iz sleharne organizacije, če ukaže železniško ministrstvo. Vsaka agitacija na pasivni odpor in na štrajk se kaznuje s takojšnjim odpustom. Vlada se je bržčas s svojo namero temeljito uračunila, kajti perfidni načrt bode nedvomno izzval med železničarji tak vihar, da ga vlada ne bo prenesla.

Briand o antisocialistični politiki francoske vlade. V francoski zbornici je zagovarjal naučni minister Briand v velikem govoru vladno politiko. Dejaj je, da je drž. uradniku vstop v delavno konfederacijo nemogoč, češ, da je ta organizacija prešla popolnoma v roke anarhističnih in antiimi-

litarističnih elementov, ki negirajo državo. Odločitev o obstanku ministrstva pade šele jutri; sklepati se da, da se vir življenja Clemenceauju jutri še ne izteče.

Domače stvari.

Apel na deželno vladu. Način, kako je vodila magistratovska stranka volilni boj, ko ji ni bilo nobeno sredstvo slabo dovolj, da bi ga v volilni borbi ne uporabila v svoje svrhe, je temeljito omajal zaupanje ljubljanskega prebivalstva v mestni magistrat kot politično instanco. Apeliramo zategadelj na deželno vladu, da preišče na podlagi volilnih zapisnikov, če mestni magistrat ni sposojal liberalnim agitatorjem nedostavljenih izkaznic, da so ž njimi sleparsko volili. Naš apel je utemeljen v razburjenju ljubljanskega prebivalstva, ki se zgriža nad neštevilnimi krivicami, ki jih je učinila v volilni borbi liberalna stranka.

Uzorna mestna uprava. Tisoč volilnih izkaznic ljubljanski magistrat ni dostavil, tisoč ljubljanskih volilcev je oropala slaba uprava volilne pravice, vsakega sedmega ljubljanskega volilca je magistratovska klika s svojim gospodarstvom in gospodstvom pripravila ob izvrševanje te najvažnejše državljanske pravice. Kakšni ljudje so po očividni krivdi ljubljanskega mestnega magistrata, ki je le nekaka igrača liberalne stranke, izgubili volilno pravico? Bogati kapitalisti? Ljudje, ki se jim dobro godi že na zemlji? Kaj se! Volilne pravice je po krivdi liberalne stranke bilo oropano delavstvo! Okroglo tisoč delavcev je bilo obsojeno na politično brezpravnost: kar je pred volilno reformo učinila zakonodajna, skovana po receptu buržoazije in prikrojena na telo kapitalizma, to se je predrznila učiniti v dobi splošne in enake volilne pravice klika, ki si lasti ime narodno-napredne stranke. — Niso se mogle dostaviti izkaznice. Tako se izgovarjajo. Ne glede na to, da so se izkaznice namenoma tako dostavljale, da se dostaviti niso mogle, je tak izgovor jalov in piškav, najhujša obtožba sedanje mestne uprave. Pomislite, kaj pomenja s strani magistrata priznanje, da za tisoč ljudi v Ljubljani ne ve, kaj delajo in kje so. Po priznanju mestnega magistrata se odmika 1000 ljubljanskih prebivalcev oblastveni kontroli. Za tisoč ljubljanskih ljudi ve ljubljanska policija le to, da žive v Ljubljani; kaj sicer ž njimi, to je za ljubljansko policijo nedognana stvar. Vsa sreča, da je teh 1000 ljudi poštenih ljudi; prav tako bi lahko v Ljubljani eksistirala — po priznanju magistrata — zveza tisoč lopovov in zločincev. Stvar je pregorostasna, da bi jo mogli verjeti: zato magistratovskemu izgovoru tudi ne verujemo. Trdno prepričanje imamo, da klika na magistratu namenoma ni hotela dostaviti omenjenim tisočnikom volilnih legitimacij, da je premisljeno izključila socialno-demokratske delavce od volitev, ker se je zbalala od njega najostrejše obsodbe. V tem mnenju nas podpira tudi dejstvo, da se ni dopustilo pregledati nedostavljenih glasovnic. Ta slučaj je eden izmed onih ropov, ki so ga zgrešili liberalci nad socialno-demokratskim delavstvom. Toda še tako malo kvalifikovana dejanja niso mogla ohraniti in vzdržati razdejane in propadle stranke vrh vode, vzlic vsem takim sredstvom se je v «liberalni trdnjavi» pogreznila v manjšino.

Narobe Katon. Dejstvo, da Ivan Hribar kot župan ljubljanskega mesta ni prejel niti nadpolovične večine, ko se je potezal za zastopstvo istega mesta v dunajskem državnem zboru, ta očividna nezaupnica je zbudila v vsakem človeku mnenje, da bode Iv. Hribar potegnil iz tega dejstva vse konsekvence. Prvič, da ne bode še nadalje reflektiral na zaupanje mestnega prebivalstva, katerega pri večini ne vziva in drugič, da se bode zahvalil tudi na županski časti, ker postane absurdna v hipu, ko ni več izraz ljudske volje. To je pričakoval vsakdo in to smo pričakovali tudi mi. Toda zaman. Kakor smo izvedeli iz zanesljivega vira, je Hribar v terek pod prvim vtiskom moraličnega poraza omahoval in hotel gori naznačene konsekvence iz njega potegniti, toda kasneje se je spet premislil, ta — narobe Katon!

Uradniki južne železnice v Ljubljani so ne le sami glasovali za Hribarja, kar je seveda njih pravica, ampak tudi z vso strastjo so vstopili pri uslužbencih in delavcih v agitacijo zanj. Formula, katero so si večinoma izmislili za svoje delo, je bila sledeča: «Saj sem tudi jaz socialni demokrat. Tudi jaz bi najraje volil Kristana. Ampak on ne more biti izvoljen, pa zmagajo črni. Zato moramo glasovati za Hribarja». Ta agitacija, ki je bila od dne do dne vsiljivejša, je imela res uspeh. Odjedla je socialnim demokratom več kakor 200 glasov. Take železničarje, o katerih so vedeli, da jih ne morejo pregovoriti za nobeno ceno, so pa vtaknili v službo. Po volitvi so nam železničarji izročili 40 praznih listkov, katerih niso mogli porabiti, ker so bili izven Ljubljane v službi. Tega se sedaj seveda ne da popraviti. Ali prizadetim gospodom uradnikom moramo povedati kratko besedo. Njih priznavanje, da so socialni demokratje, odklanjamo s primerno hvaležnostjo. Do tega naslova nimajo nobene pravice in mi jih nikakor ne priznavamo za člane svoje stranke. Ako hočejo gospodje sedeti na dveh stolah, si morajo

oba poiskati drugje. Pri nas jih ni. Socialni demokrat mora biti organiziran, priznavati mora program stranke v vseh točkah in vedeti mora, kaj je disciplina stranke. Saj vemo, zakaj bi gospodje sedaj radi veljali za socialne demokrate. Prej ali slej pride čas, ko bode treba boja, gospodarskega boja. Toliko že menda izpredvidijo, da sami ne opravijo ničesar in da je solidarnost uslužbencev edino, kar jim more pomagati. Zato bi si radi zagotovili njih zavezništvo. Toda taka vzajemnost, ki je egoistična in nič družega, šepa preveč, da bi mogla ugajati tistim, od katerih se zahteva samo žrtve. Socialno-demokratska stranka je res tabor, ki sodijo vanj tudi železniški uradniki. Ne smejo pa misliti, da smatra stranka za posebno milost, če jo gospodje počaste. Preden se jim odpro vrata, morajo pokazati, da vedo, kaj je socializem in kaj je demokracija in podati morajo dokaz, da so zanesljivi. Ne bo se to zgodilo jutri; ali do tistega dne, ko se izvrši, naj pač rajši nekoliko študirajo in razmislijo, da se delavstvo ni organiziralo za šalo, ampak za boj, v katerem velja: Kdor ni z nami, je zoper nas!

Sami so krivi mnogi sodrugi, da ni bil uspeh naše stranke v Ljubljani in na Kranjskem boljši. Ne mislimo na tiste, ki so bili preslabi, da bi se bili uprli pritisku in lažem, ampak na one, ki so prišli po lastni krivici ob volilno pravico. Ne gre se ravno za malenkost. V Zeleni jami, ki šteje komaj nekoliko hiš, nam je znanih 52, reci dvainpetdeset sodrugov, ki niso bili zapisani v volilni imenik. Zaman smo trobili v listu, na shodih, kjerkoli je bilo mogoče; Prepričajte se, ali ste vpisani! Reklamirajte! Nič ni pomagalo. Zanašali so se, da morajo biti vpisani, češ, saj nas najdejo, kadar je treba plačati davek. Ali za volilni imenik jih niso hoteli najti in tako so izostali. Potem so čakali in čakali na izkaznice in glasovnice; teh pa seveda ni bilo in ko jih je končno začelo skrbeti, je bilo prepozno. 52 samo v Zeleni jami! Ali tako se je godilo povsod. — V mestu pride eden: Kako je to mogoče? Že 32 let sem v Ljubljani, pa nisem zapisan v imeniku. In se čudi, ko je prepozno. Odide prvi, pa pride drugi, tretji i. t. d., vsi, ko je že prepozno. Bodi torej povedano za prohodnjic, da je politična dolžnost sodrugov, skrbeti pravočasno za svojo volilno pravico. Da se pa prepriča tako brezbriznost, je treba učvrstiti politično organizacijo in opraviti nanjo več življenja in zanimanja, nego ga je doslej v mnogih krajih. Stranka more zmagovati le tedaj, ako se lahko s popolno gotovostjo zanese na vsakega svojega pristaša.

Slabo tolažilo. «Slovenski Narod» skuša prikriti in olepšati katastrofo, ki je zadela v terek narodno-napredno stranko. Med drugim pravi, da, kdor je čital «Rdeči Prapor», bi bil moral misliti, da dominira v Ljubljani socialno-demokratska stranka. Mi pa pravimo: kdor bi čital «Edinost», bi smatral liberalce za spodobno in pošteno stranko; istotako bi smatral, kdor ni čital «Slovenskega Naroda» in ni videl liberalne volilne kampanje. Kdor pa je čital «Slov. Narod» in na lastne oči videl liberalni volilni boj, smatra liberalno stranko za družbo, v kateri dominira politično sleparstvo in nasilstvo. Med te spadamo tudi mi. To v odgovor in pojasnilo.

Glasovi na Kranjskem. Od oddanih glasov so sprejeli na Kranjskem klerikalci 48.176, liberalci in neodvisni 11.840, socialni demokratje 5183, nemški liberalci 2605 in nemški klerikalci 1085 glasov.

Župan v Mostah ima, kakor se nam poroča, proketo malo spoštovanja do svojih občinarjev. Ko so bili nekateri sodrugi pri njem, vprašati, ali so pač zapisani v volilnem imeniku, se je znesel nad njim: «Ali naj poznam es ksindel, ki stanuje v moji občini?» Ponižno priznavamo, da je vaški župan velik mož, ali to mu še ne daje pravice, zmerjati svoje občinarje na tako surov način. Možu ne bi nič škodovalo, če bi se hotel nekoliko olikati.

Ilustracije liberalne agitacije. Znani liberalni agitator Drnovšek, ki je uganjal neštevilna sleparstva z glasovi, se je pri svojem nečednem delu tako opil, da je padel in si zlomil roko. Prepeljali so ga v bolnišnico.

Sijajna zmaga socialne demokracije.

58 socialnih demokratov izvoljenih 60 v ožjih volitvah.

Velikanski uspeh so prinesle včerajšnje volitve socialni demokraciji v Avstriji. Po dosedanjih vesteh, ko Galisko še ni volilo, je izvoljenih 58 socialnih demokratov, 60 jih pride v ožjo volitev. Velikanska je ta zmaga in velikanski vtisk mora narediti na nasprotnike, ki posej ne morejo več tajiti, da je socialna demokracija najmočnejša stranka v Avstriji. Nekaj lahkotno-žalostnega čustva se meša nam Slovincem v veselje ob misli, da v tem impozantnem klubu cele Avstrije ne bode posebej zastopan naš narod. Ali prevelika je naša radost, da bi mogla tuga ostati trajna. Interese slovenskega delavstva bodo tudi naši sodrugi zastopali, mi pa prisegamo v tem slovesnem trenutku, da si

ne bodedo privoščili miru, dokler ne bode klub mednarodne socialne demokracije v avstrijskem parlamentu popoln, dokler ne bodo tudi slovenskega delavstva zastopali slovenski socialisti. Danes je že soditi, da bode socialno-demokratski klub najmočnejši v državnem zboru. Kakšnega pomena bi bilo za Slovence, če bi bil v takem klubu zastopan slovenski narod, za sluti morda danes marsikdo, ki ni vtorek verjel tega. Toda v kraj danes s to refleksijo! Čuvstvo, da smo del armade, ki osvaja svet, nas navdaja in preganja v tem trenutku vsako melankolijo... Slovenski delavci! Na delo! Zdaj bolj kakor prej! Ne trenutka zamude! Nikoli več se ne sme ponoviti za Slovence 14. maj!

Naprej! V boj! Do zmage! Slava mednarodni socialni demokraciji!

***

Med izvoljenimi socialisti so:

Na Dunaju:

Jakob Reumann
dr. Viktor Adler
Anton David
dr. Viljem Ellenbogen
Karol Seitz
Ferdinand Skaret
Franc Schuhmaier
Lovrenc Wildholz

Na Nižje Avstrijskem:

Ivan Smitka
Jožef Temschik
dr. Karol Renner
Ludovik Breitschneider

V Gradcu:

Hans Resel
Jožef Pongratz

V Mariboru:

Hans Resel

Na Štajerskem:

Vincenc Muhitsch
Alojzij Ausobsky

V Beljaku:

Arnold Riese

V Trstu:

Valentin Pittoni

V Lincu:

Anton Weiguny

Na Češkem:

(Česki del)

dr. Fran Soukup
Anton Němec
dr. Leon Winnter
Viljem Černy
Ludovik Aust
Vaclav Johannis
Henrik Hornof
Rudolf Jaroš
Anton Svěceny
Gustav Habrmann
Rudolf Pik
Jožef Spitzer

(Nemški del)

Henrik Beer
Oton Glöckel
Anton Schäfer
Leopold Winarsky
Edvard Rieger
Ferdinand Hanusch
Dominik Löw
dr. Leo Verkauf
Anton Schrammel
Albin Döttsch

Malorus:

Ostapczuk

Na Moravskem:

(Česki del)

Jožef Hybeš
Jožef Prokeš
Franc Tomašek

(Nemški del)

Leo Freundlich
Mohor Schlopnickel

V Šleziji:

Cingr (Čeh)
Pospisil (Čeh)
Reger (Poljak)

V ožjo volitev pridejo:

na Dunaju

Ljudevit Wutschel
Avgust Forstner
Teodor Hackenberg
Leopold Winarsky
Emil Palke

Na Gorenjem Avstrijskem

Julij Spielmann

Na Češkem (nemški del)

Raimund Trübenceker
Jožef Hannich
Jožef Barth (v 2 okrajih).

Na Moravskem

Edvard Rieger

Šlezko

Moric Arbeitel.

Na Slovenskem ni izvoljen noben socialist. Na Kranjskem so zmagali razen Ljubljane, kjer je ožja volitev med liberalcem in klerikalcem, in razen Kočevja, kjer je zmagal nemški liberalcec knez Auersperg, povsod klerikalci. Na Štajerskem sta zmagala dva liberalca (Roblek in Ježovnik), eden (Roš) je prijel v ožjo volitev s klerikalcem, ostali so klerikalci. Na Koroskem je zmagal v slovenskem okraju klerikalcec (Grafenauer), v Velikovcu je prišel slovenski klerikalcec Ellersdorfer v ožjo volitev z nemškim nacionalcem. Na Goriskem sta zmagala v dveh okrajih klerikalca, v kraskem okraju je došel v ožjo volitev klerikalcec Laharmar z liberalcem Štrekljem. V tržaški okolici je zmagal dr. Rybař. V Istri so izvoljeni slovenski oziroma hrvatski narodnjaki Mandič, Spinčič in Laginja, ki je poleg tega v Pulju v ožji volitvi z ital. liberalcem Rizzijem.

Najnovejše vesti.

Dunaj, 15. maja. Schönerer ni izvoljen, kakor se je poročalo, temveč je propadel.

Dunaj, 15. maja. V krsčansko-socialnih krogih se govori, da bode sklican parlament že 12. junija. Nasprotne stranke mislijo na to, da se prizna eno mesto v predsedništvu socialnim demokratom. Državni zbor sklene le šestmesečen proračunski provizorij in voli delegacije, potem bode odgoden.

Dunaj, 15. maja. Izmed ministrov je Prade izvoljen z veliko večino, dr. Pacak ima malo manjšino v Kutni gori, Fořt pride v Kolinu in na Vinogradih v ožjo volitev, Derschatta je v ožji volitvi, Marchet je propadel.

Dunaj, 15. maja. Marchet ni podal formalne demisije, temveč je le izrekel, da je pripravljen odstopiti, če bi se to želelo.

Sodrugi, somišljeniki! Zahajajte le v take gostilne, kavarne in brivnice, kjer je na razpolago Vaše glasilo. . . Agitujte „Rdeči Prapor“! povsod za

Pravkar je izšla brošura:

SPOLNE BOLEZNI

Ljudstvu v pouk in svarilo napisal

dr. I. Demšar

špecialist za kožne bolezni.

Cena 45 vin., za 10 iztisov 4 K franko. Pošljaja se samo, ako se z naročilom obenem vpošlje dotični znesek.

Izšla je v založbi časopisa «Naprej» v Idriji I. knjiga

Pod spovednim pečatom

katero je spisal bivši katoliški kapelan H. Kirchsteiger. — Cena I. knjigi, obsegajoči 312 strani, znaša 2 K 60 vin.

Vsakemu prijatelju dobrega in poučnega branja knjigo «Pod spovednim pečatom» prav toplo priporočamo. — Dobi se v Ljubljani v knjigarni L. Schwentner; v Gorici v knjigarni A. Gabršček ter v Idriji pri upravi lista «Naprej».

2 ali 3 izurjene mizarske pomočnike

sprejme takoj v delo

3-2

Franc Wagner
mizarski mojster

Ljubljana, Rimska cesta štev. 14.

Zahtevajte
po vseh gostilnah,
kavarnah in
brivnicah

„Rdeči Prapor“!

Organizacije, sodrugi, pozor!

Povodom vršečih se državnozbornih volitev je v proslavo splošne in enake volilne pravice izvrševalni odbor založil krasne

umetniške razglednice

v barvotisku

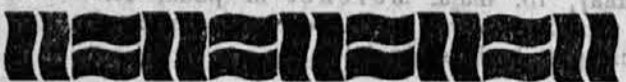
predstavljačoe simbol bližajoče se delavske pomladi.

Cena	50 izvodom	3 K 25 v
"	100 "	5 " 75 "
"	500 "	23 " 75 "
"	1000 "	40 " — "

Posamezni komadi po 8 vin.

Naroča se jih pri upravnistvu „Rdečega Prapora“ proti plačilu, oz. pošt. povzetju.

Sodrugi, sezite pridno po teh razglednicah!

Organizacijam in delavskim čitalnicam, pos. sodrugom

ki se zanimajo za največjo avstrijsko žensko organizacijo tobačnih delavk in delavcev, se priporoča v naročbo slov. strokovni list

„Tobačni delavec“

ki izhaja vsak prvi torek v mesecu ter stane za celo leto 1 K 20 vin.

Naroča se pri upravnistvu „Tobačnega delavca“, Dunaj V/12, Schmalzhofgasse 17.

Vsaka ponaredba in ponatisek je kazalivo.

Edino pravi je

Thierryev balzam

le z zeleno znamko nune. — 12 malih ali 6 dvojnih steklenic ali pa 1 velika specialna steklenica s patentnim zaklepom 5 K.

4 52—39

Thierryevo centifolijno mazilo

proti vsem, še tako starim ranam, vnetjem, poškodbam itd., 2 lončka K 3-60. Razpošilja se le proti povzetju ali za poslani denar.

Te dve do mači zdravili sta povsod znani in še od nekdanj sloveči.

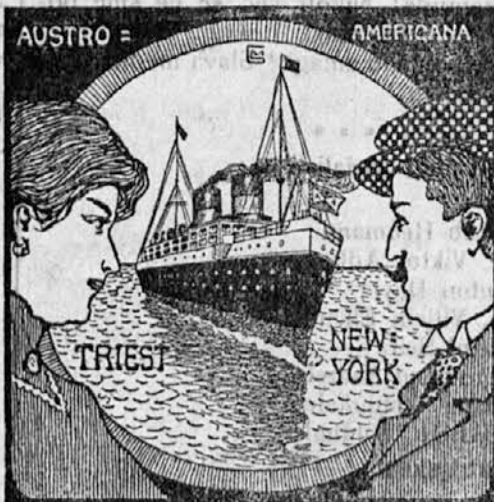
Naročila se naj naslovljajo na:

Lekaruar A. Thierry v Pregradi p. Rogoški Slatini.

Zaloga večinoma po lekarnah. Knjižice s tisoči zahvalnih pisem zastonj in franko.

„Rdeči Prapor“ izvod po 10 v se dobiya v Ljubljani v tobakarnah: Blaž, Dunajska cesta; Franzot, drž. kolodvor, Spod. Siska; Kušer, Sv. Petra cesta; Pichler, Kongresni trg št. 3; Svatek, Glavni trg; Sešark, Šelenburgove ulice; Velkavrh, Sv. Jakoba trg; Kleinstein, Jurčičev trg; Dolenc, Kolodvorske ulice, številka 27; Sušnik, Rimska cesta 24; Ušeničnik, Židovske ulice 1. — **Kranj:** Karol Florian, knjigarna. — **Jesenice:** Jakob Mesar št. 101. — **Trst:** Lavrenčič, Piazza Caserma. — **Trst Rojano:** Močnik, tobakarna. — **Gorica:** Krelbelj Peter, Kapucinske ulice št. 1. Schwarz, Šolske ulice. — **Reka:** Ricardo Camera, Corso 16.

*Potniki v Ameriko
Hateri želijo dobro, po ceni in
zanesljivo potovati naj se obrnejo
na
Simona Smetleka
v Ljubljani Kolodvorske ulice 26.
Šlahovrstna Pojasnila dajo se brezplačno.*

„RDEČI PRAPOR“

je najradikalnejše slovensko glasilo, nujno potrebno vsakemu volilcu in vsakomur, ki hoče biti objektivno informiran o do-
mači in splošni politiki.

„RDEČI PRAPOR“ je najmodernejši slovenski list, ki ne bi smel manjkati v nobenem bralnem društvu ali čitalnici ter napredni hiši.

Prporočajte „Rdeči Prapor“ povsod!

Naročajte edino slovensko revijo
Naši Zapiski.

Naročnina:
Za celo leto K 3, za pola leta K 1-50, za četrt leta 80 h, posamezne številke 50 h.
Uredništvo in upravnistvo v Ljubljani.

V založbi „Naših Zapiskov“ se še dobe:
8. številka tretjega letnika: **Nekaj kulturnih zavodov slovenskih**, po 24 vin.
10. in 11. številka tretjega letnika: **Prešernov spomenik**, obsežajoča 48 strani, z lepim ovitkom; za naročnike po 50 vin., sicer franko 80 vin.
Drama Prešernovega duševnega življenja, predavanje g. dr. Ivana Prijatelja ob odkritju Prešernovega spomenika v Ljubljani, po 40 vin. pri upravnistvu „Naših Zapiskov“ v Ljubljani.
I. S. Machar: **Magdalena**, povest v verzih; poslovenil A. Dermota, po 2 K.
Abdins: **Občina in socializem**, 70 vin.
P. Mihalek: **Iz nižin življenja**, 1 K.

Za agitacijo pripravne so brošurice:
Program socialne demokracije, po 4 vin., po pošti 8 vin.
Zvišanje duhovskih plač, po 10 vin., po pošti 14 vin.

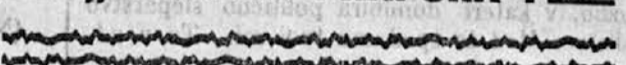
Ako se jih naroči več, se dovoljuje popust po dogovoru.

Kaj hočejo socialni demokratje ali program socialno-demokratske stranke.

Dolžnost vsakogar, ki se zanima za politično življenje, je, da se seznanj s težnjami in zahtevami socialne demokracije. Cena brošuri, ki obsega tudi narodnostni program avstrijske socialne demokracije 4 v, po pošti 8 v.

Naroča se je pri upravnistvu „RDECEGA PRAPORA“.

Tiskarna Iv. Pr. Lampret

Kranj :: Gorenjsko :: Kranj

se priporoča p. n. občinstvu v vsakovrstno izvrševanje tiska od navadne do najmoderneje oblike. Ker je bogato založena z modernimi črkami in okraski ter opremljena z najnovejšimi stroji in električnim obratom, lahko izvršuje največja dela v vsaki množini, in sicer: uradne tiskovine, kuverte, račune, pismene papirje, cenike, etikete, bolete, časopise, knjige, brošurice, cirkularje, reklamne liste, lepake, opomine, vabila, molitvenike, mrtvaška naznanila, razglednice, hranilne in zadružne knjižice, poročna naznanila, vizitke, vstopnice, zavilke, dopisnice, jedilne liste, vignete i. t. d., sploh izvršuje vsa v tiskarsko stroko spadajoča dela okusno in ceno. V isti založbi je izšla tudi čas primerna knjižica v drugi, pomnoženi izdaji

Novi državnozborni volilni red.

Prva domača slovenska pivovarna G. Auerjevih dedičev

v Ljubljani, Wolfove ulice št. 12

pod novim strokovnim vodstvom priporoča slavnemu občinstvu in spostoyanim gostilničarjem svoje novo varjeno, priznano izborno pivo v sodih in steklenicah.

Ustanovljeno leta 1855.

Številka telefona 210.